

LİSE ÖĞRETMENLERİNİN VE İDARECİLERİNİN HİZMETİÇİ EĞİTİME İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ (ORDU İLİ FATSA İLÇESİ ÖRNEĞİ)

VIEWS OF HIGH SCHOOL TEACHERS AND ADMINISTRATORS ABOUT IN-SERVICE TRAINING (ORDU PROVINCE FATSA DISTRICT EXAMPLE)

Mehmet ÇELEBİ

İzmit Atılım Anadolu Lisesi, Okul Müdürü, Kocaeli/Türkiye

ORCID: 0000-0003-2186-8071

ÖZET

Bu araştırma, liselerde çalışan öğretmenler ve idarecilerin, hizmetiçi eğitim uygulamalarının gerekliliği, hizmetiçi eğitim uygulamalarına katılma istekliliği, hizmetiçi eğitim uygulamalarının etkililiği ve hizmetiçi eğitim uygulamalarında karşılaşılan sorunlar boyutuyla ilgili hizmetiçi eğitime dair görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Araştırma, 2012-2013 eğitim-öğretim yılında Ordu ili Fatsa İlçesi'nde liselerde görevli öğretmen ve idarecileri kapsamaktadır. Araştırmanın örnekleme, ilçe merkezinde bulunan 1 Fen Lisesi, 2 Anadolu Lisesi, 1 Anadolu Öğretmen Lisesi, 7 Meslek Lisesi, toplam 11 ortaöğretim kurumunda görev yapan bütün idareciler ile bu okullarında çalışmakta olan ve her okulun toplam öğretmen sayısının en az % 60'ı kadar öğretmen, random yoluyla seçilmiştir. Araştırma kapsamına 302 öğretmen ve 44 idareci toplam 346 katılımcı alınmıştır.

Araştırma çalışmasında, tarama biçimli model kullanılmış olup, veri bilgisi toplama aracı olarak da anket uygulanmıştır. Ankette bulunan 26 soru için görüşlere katılım biçimleri, 1 ile 5 arasında "Katılmıyorum", "Az katılıyorum", "Bazen Katılıyorum", "Fazla Katılıyorum" ve "Tümüyle Katılıyorum" seçeneklerinden oluşturulmuştur. Saha çalışmalarında elde edilen veriler, "Statistical Package For Social Sciences For Windows 17.0" programı kullanılarak analiz edilmiştir. Veri bilgileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotlar olan; "Sayı, Yüzde, Ortalama, Standart Sapma" kullanılmıştır. Hizmetiçi Eğitim, Öğretmen ve İdareci ile ilgili ortaya çıkan bulgulara ilişkin tablolar oluşturulmuş, yorumlanmış ve sonuçlar elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Lise, Hizmetiçi Eğitim, Öğretmen, İdareci

ABSTRACT

This study was carried out in order to reveal the opinions of teachers and administrators working in high schools on the need for in-service training practices, willingness to participate in in-service training practices, the effectiveness of in-service training practices, and the dimensions of problems encountered in in-service training practices.

The research covers teachers and administrators working in high schools in Fatsa district of Ordu province in the academic year of 2012-2013. The sample of the study included 1 Science High School, 2 Anatolian High Schools, 1 Anatolian Teacher High School, 7 Vocational High Schools, all administrators working in 11 secondary education institutions and teachers who work in these schools and at least 60% of the total number of teachers in each school. was chosen randomly. A total of 346 participants, 302 teachers and 44 administrators, were included in the scope of the research.

In the research study, scanning model was used and a questionnaire was applied as a data collection tool. The forms of participation to the opinions for the 26 questions included in the questionnaire consisted of 1 to 5 options: "Disagree", "Slightly Agree", "Sometimes Agree", "Strongly Agree" and "Totally Agree". The data obtained in the field studies were analyzed using the "Statistical Package For Social Sciences For Windows 17.0" program. Descriptive statistical methods while evaluating data information; "Number, Percent, Average, Standard Deviation" is used. Tables related to the findings about In-Service Training, Teacher and Administrator were created, interpreted and the results were obtained.

Keywords: High School, In-Service Education, Teacher, Administrator

1. GİRİŞ

Bu araştırma çalışmasında temel amaç, hizmetiçi eğitimin, öğretmenlerin, idarecilerin mesleki gelişim ve verimliliğini artırmadaki önemini ortaya koymaktır. Bundan dolayı öncelikle hizmetiçi eğitim kavramı, hizmetiçi eğitime olan ihtiyaç ve mesleki hizmetiçi çalışmalarının, eğitimdeki önemi ve amacı üzerinde durulmuştur.

Bilim, bilişim ve teknoloji alanındaki hızlı gelişim ve değişimler, nitelikli insan gücüne olan ihtiyacı arttırmıştır. İnsanlardaki bilgi birikiminin katlanarak arttığı günümüzde, bireylerin, bilgi, bilişim ve teknolojiye bağlı olarak toplumların sosyo kültürel ve ekonomik yapısında meydana gelen

değişme ve gelişmelere uyum sağlayabilmeleri, süreklilik gösteren eğitimleri ile mümkündür. Sadece bilgiye dayalı bir eğitim anlayışı, günümüzde geçerliliğini yitirmiştir. Bu anlayışı öğrenci, veli ve toplumun diğer dinamiklerini de ilave ederse, eğitim kurumlarının değişmeye ve gelişmeye ilgisiz kalması imkansızdır.

Yaşam boyu eğitimin alt süreci olan Hizmetiçi eğitim, günümüz örgütlerinin vazgeçilmez etkinliklerinden biri olarak görülmektedir. Konu ile ilgili literatür incelendiğinde hizmetiçi eğitimin, "İşte Öğretim", "Mesleki Geliştirme", "Personel Geliştirme", "İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi", "Personel Yenileştirme", "Profesyonel Geliştirme", "Profesyonel İlerleme", "Örgüt Yenileme" gibi farklı tanım ve kavramlarının da kullanıldığı görülmektedir.

2. YÖNTEM

Araştırma çalışmasının, modeli/evreni, örnekleme, anket çalışması ile elde edilen verilerin toplanması, çözümlenmesi, yorumlanması, veri toplama aracının özellikleri, geçerlilik ve güvenilirlik sonuçları, aracın uygulanması, kullanılan istatistiksel veri teknikleri üzerinde durulmuştur.

2.1. Araştırma Modeli, Evreni

Araştırma çalışması, genel tarama yöntemini destekleyecek yerel tarama yöntemi biçimde gerçekleştirilmiştir. Genel tarama modeli, çok sayıda bireylerden oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, küme üzerinde yapılan tarama biçimlerini ifade etmektedir.

Araştırmada çalışmasında Ordu ili Fatsa İlçesi'nde liselerde görev yapan öğretmenler ve idarecilerin, hizmetiçi eğitime ilişkin görüşleri sayısal olarak belirlenmeye çalışılarak, genelde liselerde görev yapan öğretmenler ve idarecilerin, hizmetiçi eğitime ilişkin görüşleri, tutum ve davranışlarına ilişkin veri elde edilmeye çalışılmıştır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırma çalışmasının evrenini 2012–2013 Eğitim-Öğretim yılında Ordu ili Fatsa İlçesi'nde liselerde görev yapan öğretmenler ve idareci/idarecilerden oluşturulmuştur.

Çalışmanın evreninde tüm öğretmen ve idarecilere ulaşılması, onlarla iletişim kurulması, onlara ulaşma güçlükleri dikkate alınarak, Ordu ili Fatsa ilçe merkezindeki ortaöğretimde (Genel liseler, Anadolu-Fen Lisesi ve Meslek Liseleri) çalışmakta olan her okuldan toplam öğretmen sayısının % 60'ı kadar öğretmen, idareci, random tekniği ile seçilerek örneklem alınma yoluna gidilmiştir. Araştırma çalışmasına katılan öğretmenlere ait bilgiler, Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1.Öğretmenlere Uygulanan Anket ve Dönüş Oranlarına İlişkin Bilgiler

No	Okullar	Öğret. Sayısı	Gön. Anket	Dönen Anket (n)	Dönüş (%)	Değ. Anket	Değ. Anket (%)
1.	Fatsa Anadolu Lisesi	36	36	31	86	28	90
2.	Fatsa Anadolu Öğretmen Lisesi	25	25	21	84	21	100
3.	Fatsa Necip Fazıl Anadolu Lisesi	58	58	33	57	33	100
4.	Fatsa Fen Lisesi	16	14	11	79	11	100
5.	Fatsa Atatürk Anadolu Denizcilik M.L,	31	30	21	70	21	100
6.	Fatsa Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	26	26	17	65	16	94
7.	Fatsa Endüstri Meslek Lisesi	76	70	41	59	41	100
8.	Fatsa Ticaret Meslek Lisesi	32	32	26	81	25	96
9.	Fatsa Anadolu İmam Hatip Lisesi	76	75	46	61	45	98
10.	Fatsa Bolaman Ticaret Meslek Lisesi	17	17	16	94	16	100
11.	Fatsa Kız Teknik ve Meslek Lisesi	68	68	46	68	45	98
	TOPLAM	461	451	309	69	302	98

Kaynak: Çelebi, M (2013) Uçar, R ve İpek, C.(2006)

Tablo1'de görüldüğü gibi uygulanmak üzere öğretmenlere gönderilen 451 anketten 309'u geri dönüt sağlamıştır. Bu geriye dönüt oranı % 69'dır. Geri dönütü olan anketlerden 8 tanesi, kişisel bilgi ve içerik yönünden eksik olması nedeniyle değerlendirmeye alınmamıştır. Geriye dönen anketlerin değerlendirilme orası ise % 97'dir. Sonuçta 302 anket değerlendirmeye alınmıştır. Araştırma çalışmasına katılan idareciler ile ilgili bilgiler Tablo2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. İdarecilere Uygulanan Anket ve Dönüş Oranlarına İlişkin Bilgiler

No	Okullar	İdareci Sayısı	Gön. Anket	Dönen Anket (n)	Dönüş (%)	Değ. Anket	Değ. (%)	Anket
1.	Fatsa Anadolu Lisesi	5	5	5	100	5	100	
2.	Fatsa Anadolu Öğretmen Lisesi	5	5	4	80	4	100	
3.	Fatsa Necip Fazıl Anadolu Lisesi	3	3	2	67	2	100	
4.	Fatsa Fen Lisesi	4	4	3	75	3	100	
5.	Fatsa Atatürk Anadolu Denizcilik M.L	6	6	4	67	4	100	
6.	Fatsa Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	4	4	3	75	3	100	
7.	Fatsa Endüstri Meslek Lisesi	7	7	5	71	5	100	
8.	Fatsa Ticaret Meslek Lisesi	5	5	5	100	5	100	
9.	Fatsa Anadolu İmam Hatip Lisesi	7	7	5	71	5	100	
10.	Fatsa Bolaman Ticaret Meslek L.	3	3	3	100	3	100	
11.	Fatsa Kız Teknik ve Meslek Lisesi	8	8	5	63	5	100	
	TOPLAM	57	57	44	77	44	100	

Kaynak: Çelebi, M (2013) Uçar, R ve İpek, C.(2006)

Tablo 2 incelendiğinde Ordu ili Fatsa ilçe merkezindeki tüm lise idarecilerine uygulanmak üzere gönderilen 57 anketten 44'ü geri dönmüştür. Geriye dönüş oranı %77'dir. Geriye dönen anketlerden tümü değerlendirmeye alınmıştır. Değerlendirme oranı %100'dür.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırma çalışmasında kullanılan veriler, anket çalışması yöntemiyle elde edilmiştir. Anket iki bölüm halinde düzenlenmiştir. Birinci bölümde öğretmen ve idarecilerin kişisel bilgilerine ilişkin cinsiyeti, görevi, eğitim durumu, mesleki kıdemi ve medeni durumu ile ilgili sorular bulunmaktadır. İkinci bölümünde ise hizmetiçi eğitim uygulamalarına ilişkin sorulara yer verilmiştir. Dört kısımdan oluşan anketin ikinci bölümü, öğretmen ve idareci görüşlerine göre; hizmetiçi eğitim uygulama çalışmalarının gerekliliğini, hizmetiçi eğitim çalışma uygulamalarına katılma istekliliğini, hizmetiçi eğitim çalışma uygulamalarının etkililiğini ve hizmetiçi eğitim çalışma uygulamalarında karşılaşılan sorunları belirlemeye yönelik soruları içermektedir. Bu ölçekte toplam 26 madde bulunmaktadır.

Anket çalışmasındaki sorular, likert ölçeğine uygun bir biçimde, beş ölçekli olarak derecelendirilmiştir. Ankette, her soruda belirtilen görüşe katılma derecelerinin,

- a) Katılmıyorum
- b) Çok Az Katılıyorum
- c) Biraz Katılıyorum
- d) Fazla Katılıyorum
- e) Tümüyle Katılıyorum, olarak belirlenip işaretlenmesi istenmiştir.

Yanıtların değerlendirmesinde, Katılmıyorum:1, Çok Az Katılıyorum:2, Biraz Katılıyorum:3, Fazla Katılıyorum: 4, Tümüyle katılıyorum: 5 şeklinde derecelendirilmiştir.

Araştırma çalışmasında kullanılan ölçek, 2006 yılında Cemalettin İpek ve Rezzan Uçar tarafından geliştirilip, geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmış olup, güvenilirlik çalışmasında, anketin güvenilirlik katsayısı (Cronbach Alpha) ,91 olarak tespit edilmiştir. Anket, 2006 yılında “İlköğretim Okullarında Görev Yapan İdareci ve Öğretmenlerin Meb Hizmetiçi Eğitim Uygulamalarına İlişkin Görüşleri” adlı çalışmada da kullanılmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Veri toplama aracı ilgili makamlardan yasal izin alındıktan sonra; uygulama için çoğaltılarak araştırma kapsamında bulunan okulların öğretmenlerine ve idarecilerine her bir okula, bizzat araştırmacı tarafından gidilerek gerekli açıklamalar yapılmış ve anket formları dağıtılmıştır. Anketler araştırmacı tarafından bir gün sonra toplanmıştır.

Uygulanan anket çalışmalarından elde edilen veri bilgileri, “hizmetiçi eğitimin gerekliliği”, “hizmetiçi eğitime katılma istekliliği”, “hizmetiçi eğitimin etkililiği” ve “hizmetiçi eğitimde karşılaşılan sorunlar” konuları doğrultusunda incelenmiştir. Her konu, kendi içinde öğretmen ve idarecilerin cinsiyeti, görevi, kıdemi, öğrenim durumu ve medeni durumu değişkenlerine bağlı olarak yorumlanmıştır.

Araştırma çalışmasında elde edilen veri bilgileri, “Statistical Package For Social Sciences, For Windows 17.0” Programı, kullanılarak analiz edilmiştir. Veri bilgileri değerlendirilirken ise “Sayı, Yüzde, Ortalama, Standart Sapma” kullanılmıştır.

Sayısal veri bilgilerinin karşılaştırılmasında, iki grup arasındaki farkı “T-testi”, ikiden fazla grup yada gruplar arası karşılaştırmalarda tek yönlü “Anova” testi kullanılırken, farklılık gösteren grubun belirlenmesinde ise “Scheffe” testi kullanılmıştır. Hizmetiçi eğitime ilişkin görüş ölçeği için güvenilirlik hesaplaması yapılmıştır. Ölçeğin genel güvenilirliği $\alpha=0,902$ olarak çok yüksek bulunmuştur. Tespit edilen bulgular, %95 güven aralığında, %5 anlamlılık düzeyi şeklinde değerlendirilmeye alınmıştır.

Uygulanan likert tipi beş ölçekli değerlendirme şeklinde hazırlanmış olup, aralıkların hesaplanması şu şekilde belirtilmiştir.

Seçenek Ölçüt Sayısı=5

Aralık Ölçüt Sayısı= 5-1 = 4

Aralık Ölçüt Katsayısı= 4: 5=0,80

1,00 + 0,80= 1,80

1,80 + 0,80= 2,60

2,60 + 0,80= 3,40

3,40 + 0,80= 4,20

Aritmetik Ortalamalarının karşılaştırılmaları esas alınarak aralıkların sınırı ve anlamları Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Aritmetik Ortalama Aralıkları ve Anlamları

Aralık Sınırı	Anlamı
4,21-5,00	Tümüyle Katılıyorum
3,41-4,20	Fazla Katılıyorum
2,61-3,40	Biraz Katılıyorum
1,81-2,60	Çok Az Katılıyorum
1,00-1,80	Katılmıyorum

Kaynak: Çelebi, M. (2013) Uçar, R ve İpek, C.(2006)

3. BULGULAR

Bu bölümde, araştırmaya katılan öğretmenler ve idareciler, ilgili demografik bilgiler ile “Hizmetiçi eğitimin gerekliliği”, “Hizmetiçi eğitime katılma istekliliği”, “hizmetiçi eğitimin etkililiği” ve “hizmetiçi eğitimde karşılaşılan sorunlar,” boyutlarına ilişkin bulgular yer almaktadır.

3.1. Öğretmenler ve İdareciler İlgili Demografik Bulgular

Araştırmaya katılan öğretmenler ve idarecilerin demografik özellikleri ile ilgili bilgiler Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmen ve İdarecilerle İlgili Demografik Bilgiler

		SAYI	CİNSİYET		TOPLAM
		YÜZDE	ERKEK	KADIN	
GÖREVİ	Öğretmenler	n	181	121	302
		%	59,9	40,1	87,3
	İdareciler	n	42	2	44
		%	95,4	4,5	12,7
EĞİTİM DURUMU	İki Yıllık Eğitim Enstitüsü	n	1	0	1
		%	100	0	0,3
	Üç Yıllık Eğitim Enstitüsü	n	2	0	2
		%	100	0	0,6
	Ön lisans Mezunu	n	2	0	2
		%	100	0	0,6
	Lisans Mezunu	n	206	116	322
		%	64	36	93
	Yüksek Lisans Mezunu	n	11	7	18
		%	61,1	38,9	5,2
	Doktora	n	1	0	1
		%	100	100	0,3
	1-9 yıl (Erkek)	n	36	22	58
	1-7 yıl (Kadın)	%	62,1	37,9	16,8

MESLEKİ KIDEM	10-15 yıl (Erkek)	n	80	50	130
	8-12 yıl (Kadın)	%	61,5	38,5	37,6
	16 yıl ve üstü (Erkek)	n	106	51	157
	13 yıl ve üstü (Kadın)	%	67,5	32,5	45,4
		SAYI	CİNSİYET		TOPLAM
		YÜZDE	ERKEK	KADIN	
MEDENİ DURUMU	Evli	n	209	100	309
		%	67,6	32,4	89,3
	Bekâr	n	14	23	37
		%	37,8	62,2	10,7

Kaynak: Çelebi, M (2013) Uçar, R ve İpek, C.(2006)

Tablo 4’de görüldüğü gibi araştırmaya dahil olan toplam öğretmenlerin ve idarecilerin, 302’si (% 87,3) öğretmen, 44’ü (% 12,7) idarecilerden oluştuğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve idarecilerin; Öğretmenlerin 181’i (% 59,9) erkek, 121’i (% 40,1) kadın, idarecilerin ise 42’i (% 95,5) erkek ve 2’nin (% 4,5) kadın olduğu görülmektedir.

Tablo 4’e göre araştırmaya katılan öğretmenlerin ve idarecilerin, eğitim durumları ile ilgili olarak; 1’i (% 0,3) iki yıllık eğitim enstitüsü mezunu, 2’si (% 0,6), üç yıllık eğitim enstitüsü mezunu, 2’si (% 0,6) ön lisans Mezunu, 322’si (% 93) lisans mezunu, 18’i (% 5,2) yüksek lisans mezunu ve 1’i (% 0,3) doktora mezunlarından oluşmaktadır.

Araştırma çalışmasına katılan öğretmenlerin ve idarecilerin mesleki kıdemleri ile ilgili olarak elde edilen bulgular; 36’sı (% 62,1) 1-9 yıl (erkek) ve 22’si (% 37,9) 1-7 yıl (kadın), 80’i (% 61,5) 10-15 yıl (erkek) ve 50’si (% 38,5) 8-12 yıl (kadın), 106’sı (% 67,5) 16 yıl ve üstü erkek ile 51’i (% 32,5) 13 yıl ve üstü kadın öğretmen ve idarecilerden oluşmaktadır.

Tablo 4’e göre araştırmaya katılan idareci ve öğretmenlerin medeni durumları ile ilgili olarak; 209’u (% 67,6) evli erkeklerden, 100’ü (% 32,4) evli kadınlardan, 14’ü (% 37,8) bekâr erkeklerden ve 23’ü (% 62,2) bekar kadın öğretmen ve idarecilerden oluşmaktadır.

3.2. Hizmetiçi Eğitime İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde; “Hizmetiçi eğitim uygulamalarının gerekliliği”, “Hizmetiçi eğitim uygulamalarına katılma istekliliği”, “Hizmetiçi eğitim uygulamalarının etkililiği” ve “Hizmetiçi eğitim uygulamalarında karşılaşılan sorunlar”, boyutlarına ilişkin bulgular yer almaktadır.

3.2.1. Öğretmen ve İdarecilerin ‘Hizmetiçi Eğitimin Gerekliliğine’ İlişkin Bulgular

Ordu İli Fatsa İlçesinde Liselerde görev yapan öğretmen ve idarecilerin hizmetiçi eğitime ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla uygulanan anketin, ‘Hizmetiçi eğitimin gerekliliği’ boyutunda idareci ve öğretmenlere 8 soru sorulmuştur. Burada yer alan maddelere verilen cevaplara özgü bulgular, tablo 5’de belirtilmiştir.

Tablo 5. Öğretmen ve İdarecilerin ‘Hizmetiçi Eğitimin Gerekliliğine’ İlişkin bulgular

Ölçek maddeleri	Öğretmen		İdareci	
	$\bar{X}$	S.s.	$\bar{X}$	S.s.
Bir kurum, personelinin sürekli gelişimini hizmetiçi eğitimle sağlar.	3,58	0,92	3,89	0,71
2. Hizmetiçi eğitim faaliyetleri yenilikleri yakından takip etme olanağı sağlar.	3,89	0,86	4,12	0,69
3. Hizmetiçi eğitim çağımızın bir gereğidir.	4,13	0,82	4,38	0,74
4. Bilimsel, teknolojik ve toplumsal alandaki gelişmeler idareci ve öğretmenlerin hizmetiçi eğitim almalarını zorunlu kılar.	4,14	0,84	4,41	0,69
5. Hizmetiçi eğitim, eğitim alanındaki yenilik ve gelişmelerin gerektirdiği bilgi, beceri ve davranışları kazandırır.	3,76	0,86	3,83	0,82
6. Hizmetiçi eğitim mesleki yeterlilik açısından hizmet öncesi eğitimden doğan eksiklikleri tamamlar.	3,56	0,95	3,82	0,87
7. Hizmetiçi eğitim idareci ve öğretmenlerin eğitim sistemine uyumunu sağlar.	3,62	0,88	3,89	0,85
8. Hizmetiçi eğitim, eğitim sisteminin etkililiğini ve verimliliğini artırır.	3,74	0,91	3,87	0,88
TOPLAM	3,80	0,88	4,03	0,78

Kaynak: Çelebi, M (2013) Uçar, R ve İpek, C.(2006)

Tablo 5’de görüldüğü üzere Ordu İli Fatsa İlçesi’nde liselerde görevli öğretmen ve idarecilerin “Hizmetiçi Eğitimin Gerekliliği” boyutuna özgü görüşleri “Fazla Katılıyorum” yönündedir. ($\bar{X}$ ö=3,80, $\bar{X}$ y=4,03). Bu boyutta “Tümüyle Katılıyorum” ve “Fazla Katılıyorum” olarak işaretlenenlerin oranı % 48 olarak bulunmuştur.

“Hizmetiçi Eğitimin Gerekliliği” boyutunda; “Hizmetiçi eğitim mesleki yeterlilik açısından hizmet öncesi eğitimden doğan eksiklikleri tamamlar.” şeklindeki ölçeğin 6. Sorusuna, öğretmenler ve idareciler, bu alt boyuttaki en düşük puanı vermişlerdir. ($\bar{X}$ ö=3,56 - $\bar{X}$ y=3,82).

“Bilimsel, teknolojik ve toplumsal alandaki gelişmeler idareci ve öğretmenlerin hizmetiçi eğitim almalarını zorunlu kılar” şeklindeki ölçeğin 4.sorusuna, öğretmenler ve idareciler, bu alt boyuttaki en yüksek puanı vermişlerdir ($\bar{X}$ ö=4,14 - $\bar{X}$ y=4,41).

"Bir kurum, personelinin sürekli gelişimini hizmetiçi eğitimle sağlar" ifadesi olan, ölçeğin 1. Sorusuna, öğretmenler ve idarecilerin "Fazla Katılıyorum" şeklinde ifade ettikleri gözlenmiştir ($\bar{X}$ ö=3,58- $\bar{X}$ y=3,89).

"Hizmetiçi eğitim faaliyetleri yenilikleri yakından takip etme olanağı sağlar." ifadesindeki ölçeğin 2. Sorusuna idareci ve öğretmenlerin ile "Fazla Katılıyorum" şeklinde ifade ettikleri gözlenmiştir ($\bar{X}$ ö=3,89 - $\bar{X}$ y=4,12).

" Hizmetiçi eğitim, çağımızın bir gereğidir." İfadesi olan ölçeğin 3. sorusuna idareci ve öğretmenlerin ile "Fazla Katılıyorum" şeklinde ifade ettikleri görülmüştür. ($\bar{X}$ ö=4,13 - $\bar{X}$ y=4,38).

" Hizmetiçi eğitim, eğitim alanındaki yenilik ve gelişmelerin gerektirdiği bilgi, beceri ve davranışları kazandırır". İfadesi olan ölçeğin 5. sorusuna idareci ve öğretmenlerin ile "Fazla Katılıyorum" şeklinde ifade ettikleri gözlenmiştir ($\bar{X}$ ö=3,76 - $\bar{X}$ y=3,83).

" Hizmetiçi eğitim, idareci ve öğretmenlerin eğitim sistemine uyumunu sağlar." İfadesi olan ölçeğin 7. Sorusuna, idareci ve öğretmenlerin ile "Fazla Katılıyorum" şeklinde ifade ettikleri gözlenmiştir ($\bar{X}$ ö=3,62 - $\bar{X}$ y=3,89).

" Hizmetiçi eğitim, eğitim sisteminin etkinliğini ve verimliliğini artırır." İfadesi olan ölçeğin 8. Sorusuna, öğretmen ve idarecilerin "oldukça " düzeyinde katıldıkları gözlenmiştir. ($\bar{X}$ ö=3,74 - $\bar{X}$ y=3,87).

Bu durumda eğitim çalışanlarının, teknolojiye yaşanan gelişmelerin yarattığı ekonomik, teknolojik, sosyal ve kültürel değişimlere paralel olarak değişen eğitim sistemine uyumlarının hizmetiçi eğitim ile sağlanabileceğini düşündükleri, eğitimde öğretmen ve idarecilerin bu değişimlere uyumlarının artırılması için hizmetiçi eğitimi lüzumlu gördükleri ve hizmetiçi eğitim uygulamalarının çağımızın bir gereği olduğunu, eğitim sisteminin etkililiğini ve verimliliğini artırdığını, değişimleri ve gelişimleri yakından takip etme imkanı sağladığı, toplum bilimsel, bilişimsel ve her türlü teknolojik alandaki gelişmelerin, hizmetiçi eğitim uygulamalarını zorunlu kıldığını düşündükleri anlaşılmaktadır.

3.2.2. Öğretmen ve İdarecilerin ‘Hizmetiçi Eğitim Alma İsteğine’ İlişkin Bulgular

Ordu İli Fatsa İlçesinde Liselerde görev yapan öğretmen ve idarecilerin hizmetiçi eğitime ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla uygulanan anketin, ‘Hizmetiçi eğitime katılma istekliliği’ boyutunda öğretmen ve idarecilere 3 soru sorulmuştur. Bu boyutta yer alan sorulara verilen cevaplara ilişkin bulgusal veriler, Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Öğretmenleri ve idarecilerin Hizmetiçi Eğitim Alma İsteğine İlişkin Bulgusal Veriler

Ölçek maddeleri	Öğretmen		İdareci	
	$\bar{X}$	S.s.	$\bar{X}$	S.s.
9. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerine isteyerek katılıyorum.	3,73	1,05	4,19	0,93
10. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerine, beni alanımda geliştireceğine inandığım için katılıyorum.	3,83	1,06	4,01	0,92
11. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerine, gelişme ve yönelimlere ayak uydurmamda destek olacağına inandığım için katılıyorum.	3,74	0,99	3,97	0,87
TOPLAM	3,77	1,03	4,06	0,91

Kaynak: Çelebi, M (2013) Uçar, R ve İpek, C.(2006)

Tablo 6’da görüldüğü üzere Ordu İli Fatsa İlçesi’nde liselerde görevli öğretmen ve idarecilerin “Hizmetiçi Eğitim Alma İstekliliği” boyutuna dair görüşleri “Fazla Katılıyorum” yönündedir ($\bar{X}$ ö=3,77, $\bar{X}$ y=4,06). Bu boyutta “Tümüyle Katılıyorum” ve “Fazla Katılıyorum” olarak işaretlenenlerin oranı % 55 olarak bulunmuştur.

“Hizmetiçi Eğitimin Gerekliliği” boyutunda; “Hizmetiçi eğitim faaliyetlerine, gelişme ve yönelimlere ayak uyduramamda destek olacağına inandığım için katılıyorum” şeklindeki ölçeğin 11. Sorusuna öğretmenler ve idareciler, bu alt boyuttaki en düşük puanı vermişlerdir ($\bar{X}$ ö=3,74 - $\bar{X}$ y=3,97).

“Hizmetiçi eğitim faaliyetlerine isteyerek katılıyorum” şeklindeki ölçeğin 9.sorusuna öğretmenler, bu alt boyuttaki en düşük puanı verirken ($\bar{X}$ ö=3,73), idareciler ise en yüksek puanı vermişlerdir ($\bar{X}$ y=4,19).

“Hizmetiçi eğitim faaliyetlerine, beni alanımda geliştireceğine inandığım için katılıyorum.” şeklindeki ölçeğin 10.sorusuna öğretmen ve idarecilerin "Fazla Katılıyorum" şeklinde ifade ettikleri gözlenmiştir ($\bar{X}$ ö=3,83 - $\bar{X}$ y=4,01).

Hizmetiçi eğitime katılma istekliliğine ilişkin bütün sorulara öğretmenler ve idareciler "Fazla Katılıyorum" şeklinde cevap verdikleri gözlenmiştir. Ancak idarecilerin hizmetiçi eğitime katılma istekliliği boyutunda yer alan ifadelerle katılımlarının, öğretmenlere oranla daha yüksek olduğu görülmektedir.

Bu bölümdeki bulgulara dayanarak, Ordu İli Fatsa İlçesi’nde liselerde görevli öğretmen ve idarecilerin hizmetiçi eğitime katılma istekliliğine dair, mesleki gelişme ve eğitimsel değişimlere uyum sağlamada katkı sağlayacağı, alanlarında geliştireceği için hizmetiçi eğitim uygulama etkinliklerine katılmaya istekli oldukları anlaşılmaktadır.

3.2.3. Öğretmen ve İdarecilerin ‘Hizmetiçi Eğitimi Etkililiğine’ İlişkin Bulgular

Ordu İli Fatsa İlçesinde, liselerde görev yapan öğretmen ve idarecilerin hizmetiçi eğitime ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla uygulanan anketin, ‘Hizmetiçi eğitimin etkililiği’ ne ilişkin öğretmen ve idarecilere 12 soru sorulmuştur. Bu boyutta yer alan sorulara verilen cevaplara ilişkin bulgusal veriler, Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Öğretmenlerin ve idarecilerin ‘Hizmetiçi Eğitimi Etkililiğine’ İlişkin Bulgusal Veriler

Ölçek maddeleri	Öğretmen		İdareci	
	$\bar{X}$	S.s.	$\bar{X}$	S.s.
12. Hizmetiçi eğitim faaliyetleri katılımcılar açısından uygun zamanlarda yapılmaktadır.	2,98	1,13	3,12	1,22
13. Hizmetiçi eğitim faaliyetleri katılımcıların ihtiyaç ve beklentilerine cevap verecek şekilde düzenlenmektedir.	3,05	1,06	3,29	0,99
14. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerine alınan kişiler objektif kriterlere göre belirlenmektedir.	2,90	1,22	2,91	1,17
15. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinde katılımcı sayısı programın etkililiği için uygun sayıda tutulmaktadır.	3,10	1,11	3,39	1,03
16. Hizmetiçi eğitim faaliyetleri programa uygun ortamlarda (bina, salon, derslik vb.) yürütülmektedir.	3,13	1,13	3,30	1,10
17. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinde program konuları katılımcıların ihtiyaç duyduğu kapsamda işlenmektedir.	3,11	1,00	3,26	0,88
18. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinde program konuları amaçlara uygun yöntem-tekniklerle işlenmektedir.	3,19	0,97	3,34	0,88
19. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinde öğretim faaliyetlerinin etkililiğini artırmak için konu ve amaçlara uygun araç-gereç kullanılmaktadır.	3,25	0,98	3,32	0,82
20. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinde programda amaçlanan bilgi ve beceriler kazandırılmaktadır.	3,19	0,91	3,27	0,84
21. Hizmetiçi eğitim faaliyetleri sırasında programların daha etkili hale getirilebilmesi için katılımcıların görüşleri (önerileri) alınmaktadır.	2,97	1,14	3,23	1,06
22. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin sonunda objektif kriterlerle değerlendirme yapılmaktadır.	2,98	1,07	3,08	1,00
23. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerine katılanlar, öğrendiklerini uygulama imkânı bulmaktadır.	2,96	0,97	3,19	0,78
TOPLAM	3,07	1,06	3,23	0,90

Kaynak: Çelebi, M (2013) Uçar, R ve İpek, C.(2006)

Tablo7’de görüldüğü üzere Ordu İli Fatsa İlçesi’nde liselerde görevli öğretmen ve idarecilerin “Hizmetiçi Eğitimin Etkililiği” boyutuna ilişkin görüşleri “*Bazen Katılıyorum*” yönündedir ($\bar{X}$ ö=3,07 - $\bar{X}$ y=3,23). Bu boyutta “*Tümüyle Katılıyorum*” ve “*Fazla Katılıyorum*” olarak işaretlenenlerin oranı % 22 olarak tespit edilmiştir.

“Hizmetiçi Eğitimin Etkililiği” boyutunda; “Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinde öğretim faaliyetlerinin etkililiğini artırmak için konu ve amaçlara uygun araç-gereç kullanılmaktadır.” şeklindeki ölçeğin 19.sorusuna bu alt boyuttaki en yüksek puanı vermişlerdir ($\bar{X}$ ö=3,25 - $\bar{X}$ y=3,32).

“Hizmetiçi eğitim faaliyetlerine alınan kişiler objektif kriterlere göre belirlenmektedir.” şeklindeki ölçeğin 14. Sorusuna öğretmenler ve idareciler bu alt boyuttaki en düşük puanı vermişlerdir ($\bar{X}_{\text{ö}}=2,90$ - $\bar{X}_{\text{y}}=2,91$).

“Hizmetiçi eğitim faaliyetleri katılımcılar açısından uygun zamanlarda yapılmaktadır.” Şeklindeki ölçeğin 12. Sorusunu, öğretmenler ve idareciler ‘Bazen Katılıyorum’ şeklinde ifade ettikleri gözlemlenmiştir ($\bar{X}_{\text{ö}}=2,98$ - $\bar{X}_{\text{y}}=3,12$).

“Hizmetiçi eğitim faaliyetleri katılımcıların ihtiyaç ve beklentilerine cevap verecek şekilde düzenlenmektedir.” Şeklindeki ölçeğin 13. Sorusunu, öğretmenler ve idareciler ‘Bazen Katılıyorum’ şeklinde ifade ettikleri görülmüştür ($\bar{X}_{\text{ö}}=3,05$ - $\bar{X}_{\text{y}}=3,29$).

“Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinde katılımcı sayısı programın etkililiği için uygun sayıda tutulmaktadır.” Şeklindeki ölçeğin 15.sorusuna öğretmenler ve idareciler "Bazen Katılıyorum" düzeyinde katılım göstermişlerdir ($\bar{X}_{\text{ö}}=3,10$ - $\bar{X}_{\text{y}}=3,39$).

“Hizmetiçi eğitim faaliyetleri programa uygun ortamlarda (bina, salon, derslik vb.) yürütülmektedir.” ifadesindeki ölçeğin 16.sorusuna öğretmenler ve idareciler "Bazen Katılıyorum" düzeyinde katılım göstermişlerdir ($\bar{X}_{\text{ö}}=3,13$ - $\bar{X}_{\text{y}}=3,30$).

“Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinde program konuları katılımcıların ihtiyaç duyduğu kapsamda işlenmektedir.” ifadesindeki ölçeğin 17.sorusuna öğretmenler ve idareciler "Bazen Katılıyorum" düzeyinde katılım göstermişlerdir ($\bar{X}_{\text{ö}}=3,11$ - $\bar{X}_{\text{y}}=3,26$).

“Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinde program konuları amaçlara uygun yöntem-tekniklerle işlenmektedir.” ifadesindeki ölçeğin 18. sorusuna öğretmenler ve idareciler "Bazen Katılıyorum" düzeyinde katılım göstermişlerdir ($\bar{X}_{\text{ö}}=3,19$ - $\bar{X}_{\text{y}}=3,34$).

“Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinde programda amaçlanan bilgi ve beceriler kazandırılmaktadır.” ifadesindeki ölçeğin 20. sorusuna öğretmenler ve idareciler "Bazen Katılıyorum" düzeyinde katılım göstermişlerdir ($\bar{X}_{\text{ö}}=3,19$ - $\bar{X}_{\text{y}}=3,27$).

İdarecilerin hizmetiçi eğitimin etkililiği boyutunda yer alan ifadelere katılımlarının öğretmenlere oranla daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Bu bölümdeki bulgulara dayanarak Ordu İli Fatsa İlçesi’nde liselerde görevli öğretmen ve idarecilerin hizmetiçi eğitimin etkililiğine ilişkin olarak; Hizmetiçi eğitim faaliyetlerine katılanların sayısı, hizmetiçi eğitim programlarının tesiri bakımından uygun sayıda olmadığı, hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin fiziki şartları, donanımı çok iyi olmayan(bina, salon, derslik vb) yerlerde yürütülmediğini, hizmetiçi eğitim programlarının daha etkili hale getirilmesi için katılımcı görüşlerinin alınmadığı ayrıca hizmetiçi eğitim faaliyetlerinde gerçekleştirilecek programlar ve uygulamalar, faaliyetler hakkında yeterli bilgilendirmelerin yapılmadığı, konuların, kursiyerlerin ihtiyaç duydukları biçimde işlenmediği, konuların içeriğine uygun yöntem, teknik, araç ve gereçlerle yeterince desteklenemediğini belirtmişlerdir.

Hizmetiçi eğitim faaliyetlerine katılanlar açısından, elverişli zaman aralıklarında yapılmadığı ve hizmetiçi eğitim faaliyetlerine alınan kişiler objektif kriterlere göre belirlenmediği anlaşılmaktadır. Bunun nedeni genelde yaz tatillerinde yapılan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin idareci ve öğretmenlerin tatillerini bölüyor olmasından kaynaklandığı ve öğretmenlerin hizmetiçi eğitim faaliyetlerini yeterince takip etmemeleri ve müracaat şekli hakkında yeterli bilgi sahibi olmadıkları, ayrıca hizmetiçi eğitim faaliyetlerine alınan kişilerin seçimi ile ilgili objektif kriterlerin neler olduğu hakkında bilgilendirmenin yetersiz olduğu ve sanılmaktadır.

3.2.4. Öğretmen ve İdarecilerin ‘Hizmetiçi Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar’a İlişkin Bulgular

Liselerde görev yapan öğretmen ve idarecilerin hizmetiçi eğitime ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla uygulanan anketin, ‘Hizmetiçi eğitimde karşılaşılan sorunlar’a ilişkin öğretmen ve idarecilere 3 soru sorulmuştur. Bu boyutta yer alan sorulara verilen cevaplara dair bulgusal veriler, Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Öğretmen ve idarecilerin ‘Hizmetiçi Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlara’ İlişkin Bulgusal Veriler

Ölçek maddeleri	Öğretmen		İdareci	
	$\bar{X}$	S.s.	$\bar{X}$	S.s.
24. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinde görevlendirilecek öğreticiler alanında uzman kişiler arasından seçilmemektedir.	3,20	1,05	3,16	1,08
25. Hizmetiçi eğitim birimleri kurumsal ve liyakatli bir idareci kadroya sahip değildir.	3,05	0,99	3,04	0,96
26. Personele (idareci, öğretmen) yönelik sağlıklı ve düzenli bir hizmetiçi eğitim politikası bulunmamaktadır.	3,14	1,06	3,32	1,01
TOPLAM	3,13	1,03	3,17	1,01

Kaynak: Çelebi, M (2013) Uçar, R ve İpek, C.(2006)

Tablo 8’de görüldüğü üzere Ordu İli Fatsa İlçesi’nde liselerde görevli öğretmen ve idarecilerin “Hizmetiçi Eğitimde Karşılaşılan Sorunlar” boyutuna ilişkin görüşleri “*Bazen Katılıyorum*” yönündedir ($\bar{X}$ ö=3,13 - $\bar{X}$ y=3,17). Bu boyutta “*Tümüyle Katılıyorum*” ve “*Fazla Katılıyorum*” olarak işaretlenenlerin oranı % 20 olarak bulunmuştur.

“Hizmetiçi Eğitimde Karşılaşılan Sorunlar” boyutunda;

“Hizmetiçi eğitim birimleri kurumsal ve liyakatli bir idareci kadroya sahip değildir.” şeklindeki ölçeğin 25.

Sorusuna, öğretmenler ve idareciler, bu alt boyuttaki en düşük puanı vermişlerdir ($\bar{X}$ ö=3,05 - $\bar{X}$ y=3,04).

“Personele (idareci, öğretmen) yönelik sağlıklı ve düzenli bir hizmetiçi eğitim politikası bulunmamaktadır.”

şeklindeki ölçeğin 26.sorusuna, idareciler en yüksek puanı verdiler($\bar{X}$ y=3,32). “Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinde görevlendirilecek öğreticiler alanında uzman kişiler arasından seçilmemektedir.” şeklindeki

ölçeğin 24.sorusuna ise öğretmenler, bu alt boyuttaki en yüksek puanı vermişlerdir ($\bar{X}$ ö=3,20).

‘Hizmetiçi Eğitimde Karşılaşılan Sorunlar’ boyutunda genel aritmetik ortalamaya bakıldığında öğretmenleri ve idarecilerin görüşleri “*Biraz katılıyorum*” şeklinde tespit edilmiştir.

Bu bölümdeki bulgulara dayanarak Ordu İli Fatsa İlçesi’nde liselerde görevli öğretmen ve idarecilerin hizmetiçi eğitimin etkililiğine ilişkin olarak; Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinde eğitmen olarak görev verilecek öğreticilerin, kendi alanında uzmanlar arasından seçilmemesini söylemek mümkündür. Ayrıca hizmetiçi eğitim birimlerinin alanında uzman, yeterli tecrübe ve bilgi birikimine sahip liyakatli bir idareci, öğretmen ve personel kadrosuna sahip olamamaları, bu kadrolara yönelik sistemli bir hizmetiçi eğitim politikası bulunmaması gibi sorunların farkında oldukları ifade edilebilir.

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

- ✓ Liselerde görev yapan öğretmen ve idarecilerin hizmetiçi eğitime dair görüşlerinin ortaya çıkarılması amacıyla gerçekleştirilen bu araştırma çalışmasında ulaşılan başlıca sonuçlar şunlardır;
- ✓ Hizmetiçi Eğitimin Gerekliliği boyutuna ilişkin öğretmen ve idarecilerin görüşleri “*Fazla Katılıyorum*” yönündedir. Liselerde çalışan öğretmenler ve idareciler hizmetiçi eğitim uygulamalarının çağımızın bir gereği olduğunu, eğitim sisteminin etkililiğini ve verimliliğini artırdığını, değişimleri ve gelişimleri yakından takip etme imkanı sağladığı, toplumun bilimsel, bilişimsel ve her türlü teknolojik alandaki gelişmelerin, hizmetiçi eğitim uygulamalarını zorunlu kıldığını düşündükleri anlaşılmaktadır.
- ✓ Liselerde görevli öğretmenler ve idareciler, cinsiyetlerine göre değerlendirildiğinde, kadın erkek tüm öğretmen ve idarecilerin, hizmetiçi eğitimin gerekli olduğunu ve katılmaya istekli olduklarını düşündükleri anlaşılmaktadır.
- ✓ Araştırmaya katılan öğretmenler ve idareciler, ‘hizmetiçi eğitime katılma istekliliği’ lisans ve lisans atındakilerinin, hizmetiçi eğitime olan gereksinimin, fazla olduğu anlaşılmaktadır.
- ✓ Hizmetiçi eğitimin etkisinin, lisans ve altı eğitim durumundaki öğretmenlerin ve idareciler üzerinde daha fazla olduğu görülmektedir.
- ✓ Öğretmen ve idarecilerin kıdem yılı arttıkça hizmetiçi eğitim uygulamalarında daha az sorunla karşılaştıkları görülmektedir.
- ✓ Liselerde, evli öğretmen ve idarecilerin, hizmetiçi eğitim uygulamalarında yaşadıkları sorunlar bakımından, bekarlardan daha çok sorunla karşılaştıkları görülmektedir.

- ✓ Liselerde görevli olan idarecilerin hizmetiçi eğitimin istekliliği ve gerekliliği boyutunda yer alan ifadeler katılımlarının öğretmenlere oranla daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır.
- ✓ Hizmetiçi eğitime katılma istekliliğine ilişkin bütün ifadeler öğretmenler ve idareciler "oldukça fazla" düzeyinde katılım göstermişlerdir. Liselerde görevli öğretmen ve idarecilerin hizmetiçi eğitime katılma arzu ve taleplerine destek olacağına, alanlarında daha da geliştirecekleri için hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılmaya istekli oldukları anlaşılmaktadır.
- ✓ Hizmetiçi Eğitimin Etkililiğine ilişkin bütün ifadeler öğretmenler ve idareciler "bazen" düzeyinde katılım göstermişlerdir. Liselerde görevli öğretmen ve idarecilerin, hizmetiçi eğitimin etkililiğine ilişkin olarak hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin katılımcılar açısından çoğu zaman uygun zaman aralıklarında yapılmadığı, hizmetiçi eğitim faaliyetlerine alınan kişilerin kısmen objektif kriterlere göre belirlendiği anlaşılmaktadır.
- ✓ Öğretmen ve idarecilerin görüşleri arasındaki farklara ilişkin hizmetiçi eğitimin gerekliliği, hizmetiçi eğitime katılma arzusu, hizmetiçi eğitimin etkisi gibi alt boyutlar ve toplam puan açısından aralarındaki farkın anlamsız olduğunu göstermektedir.
- ✓ Öğretmen ve idarecilerin eğitim durumlarına göre görüşleri arasındaki farklara ilişkin yalnızca hizmetiçi eğitimde karşılaşılan sorunlar alt boyutundaki toplam puan değeri açısından aralarındaki farkın anlamlı olduğu anlaşılmaktadır.
- ✓ Öğretmen ve idarecilerin hizmetiçi eğitim uygulamalarına dair görüşleri, eğitim durumlarına göre incelendiğinde; lisans ve altı katılımcıların, eğitim durumu; yüksek lisans ve doktora olan katılımcılara göre hizmetiçi eğitime ilişkin daha fazla olumlu görüşlere sahip oldukları anlaşılmaktadır.
- ✓ Öğretmenlerin ve idarecilerin, hizmetiçi eğitime ilişkin görüşleri kıdem durumlarına göre incelendiğinde; araştırmaya katılanların kıdem durumlarına göre görüşleri arasındaki farklara ilişkin yalnızca hizmetiçi eğitimin gerekliliği alt boyutundaki toplam puan değeri açısından aralarındaki farkın anlamlı olduğu anlaşılmaktadır.
- ✓ Araştırmaya katılan öğretmen ve idarecilerin kıdem durumlarına göre görüşleri arasındaki farklara ilişkin, hizmetiçi eğitim alma arzu ve isteği, hizmetiçi eğitimin tesiri ve hizmetiçi eğitimde karşılaşılan sorunlar gibi alt boyutlar ve toplam puan açısından aralarındaki farkın anlamsız olduğunu göstermektedir.

Liselerde görev yapan öğretmen ve idarecilerin hizmetiçi eğitime ilişkin görüşlerini ortaya koymayı amaçlayan bu araştırma çalışmasında, elde edilen sonuçlar doğrultusunda başlıca şu öneriler geliştirilmiştir.

- ✓ Öğretmen ve idarecilerin hizmetiçi eğitim ihtiyaçları, talep, istek ve beklentileri doğrultusunda, görüşleri dikkate alınarak alanında uzman kişilerin araştırmalarına dayalı olarak planlanmalıdır.
- ✓ Eğitim düzeyi lisans ve altındaki öğretmen ve idarecilerin hizmetiçi eğitime katılma istekliliği yetkililerce daha fazla dikkate alınmalıdır.
- ✓ Kıdemi az, evli olan öğretmenler ve idarecilerin hizmetiçi eğitim seminerlerinde sorunla karşılaşmamaları için yetkililerce gereken tedbirler alınmalıdır.
- ✓ Sadece idarecilerin değil öğretmenlerin de hizmetiçi eğitim uygulamalarına katılımlarını sağlamak gerekmektedir.
- ✓ Öğretmen ve idarecilerin eğitim ihtiyaçlarını belirlemek için Milli Eğitim Bakanlığının web sayfasında bir veri tabanı oluşturularak öğretmenlerin hangi eğitimi almak istedikleri saptanmalı ve bu konuda öğretmenler ve idareciler yeterli ön bilgilendirilme yapılmalıdır.
- ✓ Hizmetiçi eğitime alınacak kişiler objektif kriterlere göre belirlenmeli. Ayrıca hizmetiçi eğitime müracaat ettiği halde alınamayan öğretmen ve idarecilere, yetkililerce gerekçesiyle birlikte bilgilendirme yapılmalıdır.
- ✓ Hizmetiçi eğitim faaliyetlerine daha çok öğretmen ve idarecinin katılımını sağlamak için mevcut hizmetiçi eğitim enstitülerinin sayısı ve personeli artırılmalı ve alanlarında uzman kişilerin bu birimlerde görevlendirilerek etkin çalışması sağlanmalıdır.
- ✓ Hizmetiçi eğitim programlarında görevli eğitici personelin, konusunda uzman kişilerden oluşturulmalı ve üniversitelerle işbirliğine gidilerek öğretim elemanlarının akademisyenler arasından seçilen kişiler olmalıdır.

KAYNAKÇA

- Açıkalın, Aytaç (1987), "Üniversitelerde Öğretmenlerin Hizmet İçinde Yetiştirilmesi", <<http://www.efdergi.hacettepe.edu.tr/19872AYTA%C3%87%20A%C3%87IKALAN.pdf>> (2013 Nisan 2)
- Açıkalın, Şule (1991), "Özel ve Kamu Kuruluşlarında Hizmetiçi Eğitimin Engelleri", <<http://www.efdergi.hacettepe.edu.tr/19916%C5%9EULE%20A%C3%87IKALIN.pdf>> (2013 Nisan 2)
- Aydoğan, İsmail (2002) *MEB İlköğretim Okulları İdareci ve Öğretmenlerinin Personel Geliştirmeye İlişkin Görüşleri (Kayseri İli Örneği)*, (Ankara Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara
- Aytaç, Tufan (2000). "Hizmetiçi Eğitim Kavramı ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar", <http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/147/aytac.htm> (2013 Nisan 2)
- Azar Ali - Karaali, Şenol (2004). "Fizik Öğretmenlerinin Hizmetiçi Eğitim İhtiyaçları", <http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/162/azar-karaali.htm> (2013 Nisan 2)
- Bağcı, Necati - Şimşek, Selma (2000). "Milli Eğitim Personeline Yönelik Hizmetiçi Eğitime Genel Bir Bakış", <http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/146/bagci.htm> (2013 Nisan 2)
- Başaran, İbrahim Ethem (1996). *Türkiye Eğitim Sistemi*, Ankara
- Baykan, Suna ve Bşk., (1987). "Mesleki Eğitimde Hizmetiçi Eğitim", *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, Ankara
- Bedük, Ahmet Ergün (1997). "Okullarda Hizmetiçi Eğitim Planlaması Yapabilmeli ve Uygulayabilmelidir" *Milli Eğitim*, 133, Ankara
- Boydak Özcan, Mukadder Dikici (2001). "Abdullah "Hizmetiçi Eğitim Programlarının Etkililiğinin Değerlendirilmesi", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, XI-2, Elazığ
- Can, Halil ve Bşk., (2001). *Kamu ve Özel Kesimde İnsan Kaynakları Yönetimi*, Ankara, 2001.
- Can, Halil ve Bşk., (2001). *Kamu ve Özel Kesimde İnsan Kaynakları Yönetimi*, Ankara, 2001. <<http://lms.yesevi.edu.tr/akademik50/Courses/AYU/TISL653/start.html>> (2013 Mart 31)
- Canman, Doğan (1995). *Çağdaş Personel Yönetimi*, Ankara
- Canman, Doğan (2000). *İnsan Kaynakları Yönetimi*, Ankara
- Çelebi, Mehmet (2013). *Lise Öğretmenlerinin Ve Yöneticilerinin Hizmet içi Eğitime İlişkin Görüşleri (Ordu İli Fatsa İlçesi Örneği)* (Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi Tarih ve Eğitim Fakültesi Eğitim Denetim ve Yönetimi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ordu
- Çelik, Vehbi (1991). "Hizmetiçi Eğitimle Eğitim İdarecisi Yetiştirme Politikasının Değerlendirilmesi", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, V-2, Elazığ
- Çinkir, Şakir (2003). "Örgütlerde Personel Geliştirme", *Yönetimde Çağdaş Yaklaşımlar*, (Edt: Cevat Elma, Kamile Demir), Ankara
- Çevikbaş, Rafet (2002). *Hizmetiçi Eğitim ve Türk Merkezi Yönetimindeki Uygulaması*, Ankara
- Demirel, Özcan, (1999). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme*, Ankara,
- Devlet Planlama Teşkilatı, *I. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1963-1967)*, Ankara, 1963.
- Devlet Planlama Teşkilatı, *II. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1968-1972)*, Ankara, 1967.
- Devlet Planlama Teşkilatı, *III. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1973-1977)*, Ankara, 1973.
- Devlet Planlama Teşkilatı, *IV. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1985-1989)*, Ankara, 1985.
- Devlet Planlama Teşkilatı, *V. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1979-1983)*, Ankara, 1979.
- Devlet Planlama Teşkilatı, *VI. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1990-1994)*, Ankara, 1994.
- Devlet Planlama Teşkilatı, *VII. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1996-2000)*, Ankara, 1996.
- Devlet Planlama Teşkilatı, *VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı (2000-)*, Ankara, 2000.

- Dogan, Şükrü ve bşk., (2003)"Eğitim Kurumları Öğretmen ve İdarecilerine Yüksek Öğretim Kurumlarınca Yaptırılacak Hizmetiçi Eğitim Yönetmeliği", *Milli Eğitimle İlgili Mevzuat II*, Ankara
- Ekşi, İsmail (2001). *Okul Müdürlerinin Hizmetiçi Eğitim İhtiyacı*, (Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kocaeli
- Ersan, Nurgün (1988).*Hizmetiçi Eğitim Yöntemi*, Ankara
- Ertürk, Selahattin (1972) *Eğitimde "Program" Geliştirme*, Ankara
- Fındıkçı, İlhami (2001) *İnsan Kaynakları Yönetimi*, İstanbul, 2001.
- Gül, Hüseyin (2000). "Türkiye'de Kamu Yönetiminde Hizmetiçi Eğitim", <<http://www.sbe.deu.edu.tr/yayinlar/dergi/dergi06/gul.html>>, (2010 Ocak 23)
- Kahramanoğlu, Salim ve bşk.,(2002). *Açıklamalı Devlet Memurları Kanunu*, Ankara
- Kalkandelen, Hayretin (1979). *İşletmeler, KİT'ler ve Kamu Kuruluşları İçin Hizmetiçi El Kitabı*, Ankara
- Kaptan, Saim(1998).*Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri*, Ankara
- Karasar, Niyazi (2000). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara
- Küçükahmet, Leyla (1992). *Hizmetiçi Eğitim Teori ve Uygulama*, Ankara
- Küçükahmet, Leyla (1993). *Öğretmen Yetiştirme Programları ve Uygulamaları*, Ankara
- Madden, Tuğba (2003). *Okul İdarecileri ve Öğretmenler İçin Düzenlenen Hizmetiçi Eğitim Etkinliklerinin Değerlendirilmesi*, (Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Eskişehir
- MEB (1995). *Hizmetiçi Eğitim Yönetmeliği-Hizmetiçi Eğitim Merkezleri Yönetmeliği*, Ankara
- MEB. Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü (1998). "Türkiye'de Öğretmen Eğitimi", *Milli Eğitim*, 137, Ankara
- MEB. Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı Mevzuat <http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar> (02.04.2013)
- Milli Eğitim Bakanlığı Duyurular <www.meb.gov.tr/duyurular/.../ttkb/18Sura_kararlari_tamami.pdf> (02.04.2013)
- MEB Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Mesleki Gelişimi Destekleme Grup Başkanlığı<<http://hedb.meb.gov.tr/>> (02.04.2013)
- MEB Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü <http://oyegm.meb.gov.tr/net/_gorevler.html#> (02.04.2013)
- Özdemir, İzzet (2002). *Öğretmenlerin İş Başında Yetiştirilmesi (Kahramanmaraş İli Örneği)*, (Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara
- Özdemir, Servet (1997). "Her Organizasyon Hizmetiçi Eğitim Yapmak Zorundadır", *Milli Eğitim*, 133, Ankara
- Öztürk, Yusuf (1960). "Eğitim Tipleri", *Hizmetiçi Eğitim ve Teknikleri*, (Edt: Hüseyin Aytaç), Ankara
- Özyürek, Leyla (1981). *Öğretmenlere Yönelik Hizmetiçi Eğitim Programlarının Etkinliği*, Ankara
- Peker, Ömer (1994). "Kamu Kuruluşlarında Hizmetiçi Eğitimin Yapısı ve İşleyişi", *Amme İdaresi Dergisi*, IV-4, Ankara
- Peker, Ömer (1994). *İdareci Eğitimi*, Ankara
- Şencan, Hüner - Erdogmuş (2001). *Nihat, İşletmelerde Eğitim İhtiyaç Analizi*, İstanbul
- Şentürk, E. (1999). *Eğitim ve okul idarecilerinin hizmetiçi eğitimle yetiştirilmelerine ilişkin politika ve uygulamalar*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tanyeli, Halit (1970). *Personel Yönetimi-İlkeler, Metotlar, Teknikler-*, Ankara
- Taymaz, Haydar (1996). *Hizmetiçi Eğitim*, Ankara
- Taymaz, Haydar (1992). *Hizmetiçi Eğitim -Kavramlar, İlkeler, Yöntemler-*, Ankara

Taymaz, Haydar ve bşk.,(1997). "Hizmetiçi Eğitimde Koordinasyon Sağlama Toplantısı", *Milli Eğitim*, 133, Ankara

Tortop, Nuri (1999). *Personel Yönetimi*, Ankara

Tunalı, Işık Özgür (2001). *Eğitim İhtiyaç Analizi*, (Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul

Tutum, Cahit (1979). *Personel Yönetimi*, Ankara

Uçar, Rezzan ve İpek, Cemalettin (2006). "İlköğretim Okullarında Görev Yapan İdareci ve Öğretmenlerin Meb Hizmetiçi Uygulamalarına İlişkin Görüşleri"
<http://efdergi.yyu.edu.tr/makaleler/cilt_III/ozetler/ucar_ipek.htm> (2013 Nisan 2)

Varış, Fatma,(1976) *Eğitimde Program Geliştirme-Teori ve Teknikler-*, Ankara

Yagcı, Esed (1993). "Kamu Kurum ve Kuruluşlarındaki Hizmetiçi Eğitim Etkinlikleri",
<<http://193.140.216.63/19939ESED%20YAĞCI.pdf>> (2010 Ocak 17)

Yalın, Halil İbrahim ve diğerleri (1996). *Hizmetiçi Eğitim Program Geliştirme El Kitabı*, Ankara

Yalın, Halil İbrahim (1997). "Hizmetiçi Eğitim Var Olan ya da İleride Çözülmesi Gerekecek Bir Problemi Çözmek İçin Yapılır", *Milli Eğitim Dergisi*, 133, Ankara

Yalın, Halil İbrahim (2001). "Hizmetiçi Eğitim Programlarının Değerlendirilmesi",
<http://dhgm.meb.gov.tr/yayimler/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/150/yalin.htm> (2013 Nisan 2)